

REPUBLICA MOLDOVA
JUDECĂTORIA CHIȘINĂU
sediul Rîșcani

REPUBLIC OF MOLDOVA
THE COURT OF CHIȘINĂU
office Rîșcani

Chișinău, str. Kiev, 3 Republica Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

Chisinau, Kiev 3, street, Republic of Moldova
MD-2078, tel. (+373 22) 43 80 02,
tel./fax (+373 22) 43 80 02, e-mail: jrc@justice.md

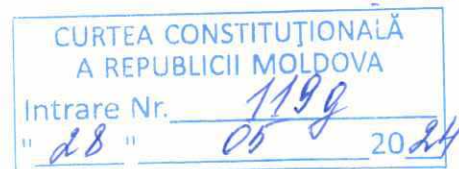
*Curtea Constituțională a RM
mun. Chișinău str. A.Lăpușeanu nr.38*

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, Vă expediază copia cauzei în materie de contencios administrativ nr. 3- 247/2023, la cererea avocatului Camaeva Oxana în interesele SRL "A.VIDEO-CONTENT" cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de SRL "A.VIDEO-CONTENT" împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova privind anularea punctelor 18-20 din decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 393 din 29.12.2022 prin care SRL "A.VIDEO-CONTENT" a fost sancționat cu amendă în mărime de 42000 lei, conform încheierii din 02 aprilie 2024 .

Anexe: *Copia cauzei nr.3- 247/2023 pe 44 file*

Violeta Chisilița
Vicepreședinte interimar al Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani)

Ex. Ina Borș

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
Mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușneanu 38

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.2. Persoană juridică****1. Denumire și sediu**

"A.VIDEO-CONTENT" SRL , mun. Chișinău, str. N. Bălcescu 9

2. Numărul și data înregistrării

Nr. 1013609001100 din 29.04.2013

3. Numele administratorului

Stețco Irina

4. Telefon și e-mail**5. Reprezentant**

Avocat Camaeva Oxana

6. Adresa reprezentantului (va fi anonimată)**A.3. Instanța de judecată****1. Denumirea instanței de judecată/sediu**

Judecătoria Chișinău sediul Râșcani / mun. Chișinău, str. Kiev 3

2. Judecător/complet de judecată

Judecător Cazacu Grigorii, nr. dosar 3-247/2023

4. Adresa instanței de judecată

mun. Chișinău, str. Kiev 3

¹Autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

84

5. Telefonul și e-mail-ul instanței de judecată

tel: (022) 44-53-17; 43-82-98; 44-02-19

E-mail: jrc@justice.md

B. Informații pertinente despre cazul dedus Judecării instanței de drept comun

Prin Decizia nr. 356 din 25.11.2022, Consiliul Audiovizualului a decis monitorizarea furnizorilor publici și privați naționali de servicii media audiovizuale de televiziune la capitalul respectării prevederilor art. 4 din Codul serviciilor media audiovizuale.

Prin Decizia nr. 376 din 16.12.2022, același control a fost dispus și în privința serviciilor media audiovizuale de televiziune "RTR Moldova", "PEH TV" și "Cinema 1".

După concluzia CA, în perioada de raport serviciul media audiovizual "Cinema 1", deținut de furnizorul de servicii media "A.Video-Content" SRL a difuzat programe audiovizuale cu durată medie zilnică mai mică de 80%, iar ponderea programelor locale a constituit un volum mai mic de 80% în limba română și cota programelor locale difuzate în orele de maximă audiență nu a atins 75%.

În acest fel, prin Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 393 din 29.12.2022, "A.Video-Content" SRL a fost sancționată cu:

- Amendă în mărime de 14000 lei pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (3) lit.c) din Cod;
- Amendă în mărime de 14000 lei pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (7) din Cod
- Amendă în mărime de 14000 lei pentru încălcarea prevederilor art. 4 alin. (9) din Cod

La data de 01.02.2023, SRL "A.Video-Content" a intentat acțiune împotriva Consiliului Audiovizualului al RM privind anularea pct. 18-20 din Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 393 din 29.12.2022. La data de 06.03.2023 reclamantul a depus cerere privind suspendarea pct. 18-20 din Decizia Consiliului Audiovizualului nr. 393 din 29.12.2022.

Prin Încheierea judecătorei Chișinău sediul Râșcani din 21.04.2023, s-a admis cerere de suspendare executării Deciziei CA nr. 393 din 29.12.2022, până la soluționarea definitivă a cauzei.

Prin Decizia Curții de Apel Chișinău din 10.07.2023 s-a anulat Încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Râșcani) din 21 aprilie 2023 și s-a emis decizie nouă sub formă de încheiere prin care s-a respins cererea Societății cu Răspundere Limitată „A.Video-Content”.

În prezent suntem la etapa examinării în fond la Judecătoria Chișinău sediul Râșcani.

ă parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de mun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

C. Obiectul sesizării³

Prezenta sesizare, are drept obiect de examinare, verificarea constituționalității:

- 1) art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174 din 08.11.2018

art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova prevede următoarele:

"Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 80% în limba română din totalul programelor locale difuzate, cu excepția furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale sunt destinate comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară, care au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective".

Art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova este aplicabil fondului cauzei, întrucât furnizorul de servicii media "A.Video-Content" SRL a contestat actul administrativ emis de Consiliul Audiovizualului al Republicii Moldova, prin care i s-au aplicat sancțiuni anume pentru nerespectarea articolului menționat.

Peastă parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione loci. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

1. CONSTITUȚIA REPUBLICII MOLDOVA

Articolul 1

Statul Republica Moldova

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 4

Drepturile și libertățile omului

(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale.

Articolul 8

Respectarea dreptului internațional și a tratatelor internaționale

(1) Republica Moldova se obligă să respecte Carta Organizației Națiunilor Unite și tratatele la care este parte, să-și bazeze relațiile cu alte state pe principiile și normele unanim recunoscute ale dreptului internațional.

(2) Intrarea în vigoare a unui tratat internațional conținând dispoziții contrare Constituției va trebui precedată de o revizuire a acesteia.

Articolul 10

Unitatea poporului și dreptul la identitate

(1) Statul are ca fundament unitatea poporului Republicii Moldova. Republica Moldova este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi.

(2) Statul recunoaște și garantează dreptul tuturor cetățenilor la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase.

Articolul 13

Limba de stat, funcționarea celorlalte limbi

(1) Limba de stat a Republicii Moldova este limba moldovenească, funcționînd pe baza grafiei latine.

stă parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi de Constituție,adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

(2) Statul recunoaște și protejează dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la funcționarea limbii ruse și a altor limbi vorbite pe teritoriul țării.

(3) Statul facilitează studierea limbilor de circulație internațională.

(4) Modul de funcționare a limbilor pe teritoriul Republicii Moldova se stabilește prin lege organică.

Articolul 16

Egalitatea

(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

2. Lege Nr. 382 din 19.07.2001 cu privire la drepturile persoanelor aparținînd minorităților naționale și la statutul juridic al organizațiilor lor

Art.1.

"În sensul prezentei legi, prin persoane aparținînd minorităților naționale se înțeleg persoanele care domiciliază pe teritoriul Republicii Moldova, sînt cetățeni ai ei, au particularități etnice, culturale, lingvistice și religioase prin care se deosebesc de majoritatea populației - moldoveni - și se consideră de altă origine etnică".

Art. 7.

"Persoanele aparținînd minorităților naționale au dreptul la libera folosire a limbii materne, atît în scris, cît și oral, să aibă acces la informații în această limbă, să o difuzeze și să facă schimb de informații."

Art.13.

"(1) Persoanele aparținând minorităților naționale și organizațiile lor au dreptul, în condițiile legii, de a fonda mijloace de informare în masă, de a edita literatură în limbile minorităților naționale.

(2) Statul asigură organizarea emisiunilor în limbile minorităților naționale la radioul și televiziunea de stat."

3. CONVENȚIA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI**Articolul 14**

"Interzicerea discriminării Exercițarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta Convenție trebuie să fie asigurată fără nicio deosebire bazată, în special, pe sex, rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau orice altă situație".

4. CONVENȚIE –CADRU PENTRU PROTECȚIA MINORITĂȚILOR NAȚIONALE NR. 94 DIN 01.02. 1995**Articolul 5**

"1) Părțile se angajează să promoveze condițiile de natură să permită persoanelor aparținând minorităților naționale să își mențină și dezvolte cultura, precum și să își păstreze elementele esențiale ale identității lor, respectiv religia, limba, tradițiile și patrimoniul lor cultural.

2) Fără a se aduce atingere măsurilor luate în cadrul politicii lor generale de integrare, Părțile se vor abține de la orice politică ori practică având drept scop asimilarea persoanelor aparținând minorităților naționale împotriva voinței acestora și vor proteja aceste persoane împotriva oricărei acțiuni vizând o astfel de asimilare".

Articolul 9

1) Părțile se angajează să recunoască faptul că dreptul la libertatea de expresie a fiecărei persoane aparținând unei minorități naționale include libertatea de opinie și libertatea de a primi și comunica informații sau idei în limba minoritară, fără ingerințe ale autorităților publice și independent de frontiere. Părțile vor veghea ca, în cadrul sistemelor lor legislative, persoanele aparținând unei minorități naționale să nu fie discriminate în accesul la mijloacele de informare.

2) Paragraful 1) nu împiedică Părțile să utilizeze un regim de autorizare, nediscriminatoriu și fondat pe criterii obiective, pentru societățile de radio sonor, televiziune și cinema.

3) Părțile nu vor crea obstacole în calea înființării și utilizării mijloacelor de informare scrisă de către persoanele aparținând minorităților naționale. În cadrul legal organizat pentru radioul sonor și televiziune, ele vor veghea ca, în măsura posibilului și ținând seama de prevederile paragrafului 1), persoanelor aparținând minorităților naționale să le fie acordată posibilitatea de a-și crea și utiliza propriile mijloace de informare.

4) În cadrul sistemului legislației lor, Părțile vor adopta măsuri adecvate pentru facilitarea accesului persoanelor aparținând minorităților naționale la mijloacele de informare, pentru promovarea toleranței și pentru a permite pluralismul cultural.

Articolul 10

1) Părțile se angajează să recunoască oricărei persoane aparținând unei minorități naționale dreptul de a folosi liber și fără ingerință limba sa minoritară, în privat și în public, oral și în scris

2) În ariile locuite tradițional sau în număr substanțial de persoane aparținând minorităților naționale, dacă aceste persoane solicită acest lucru și acolo unde această cerere corespunde unei nevoi reale, Părțile se vor strădui să asigure, în măsura posibilului, condiții care să permită folosirea limbii minoritare în raporturile dintre aceste persoane și autoritățile administrative.

3) Părțile se angajează să garanteze dreptul oricărei persoane aparținând unei minorități naționale de a fi informată cu promptitudine, într-o limbă pe care o înțelege, cu privire la motivele arestării sale, la natura și cauza acuzației aduse împotriva sa și să se apere în această limbă, dacă este necesar, cu asistența gratuită a unui interpret.

5. PACT INTERNAȚIONAL NR. 31 DIN 16.12.1966 CU PRIVIRE LA DREPTURILE CIVILE ȘI POLITICE

Articolul 27

În statele în care există minorități etnice, religioase sau lingvistice, persoanele aparținând acestor minorități nu pot fi lipsite de dreptul de a avea, în comun cu ceilalți membri ai grupului lor, viața lor culturală, de a profesa și practica propria lor religie sau de a folosi propria lor limbă.

6. CARTA EUROPEANĂ A LIMBILOR REGIONALE SAU MINORITARE DIN 5 NOIEMBRIE 1992

Art. 7 "Obiective și principii"

1. În ceea ce privește limbile regionale sau minoritare, în zonele în care aceste limbi sunt folosite și în funcție de situația fiecărei limbi, părțile își întemeiază politica, legislația și practica pe următoarele obiective și principii: a) recunoașterea limbilor regionale sau minoritare ca o expresie a bogăției culturale; b) respectarea ariei geografice a fiecărei limbi regionale sau minoritare, în așa fel încât diviziunile administrative existente ori noi să nu constituie un obstacol pentru promovarea respectivei limbi regionale sau minoritare; c) necesitatea unei acțiuni hotărâte pentru promovarea limbilor regionale sau minoritare în vederea salvagărdării lor; d) facilitarea și/sau încurajarea folosirii, oral ori în scris, a limbilor regionale sau minoritare, în viața publică ori în viața privată; e) menținerea și dezvoltarea relațiilor în domeniile prevăzute în prezenta Cartă, între grupurile folosind o limbă regională sau minoritară și alte grupuri ale aceluiași stat ce vorbesc o limbă practică într-o formă identică ori apropiată, precum și stabilirea de relații culturale cu alte grupuri din respectivul stat folosind limbi diferite; f) stabilirea de forme și mijloace adecvate de predare și studiere a limbilor regionale sau minoritare, la toate nivelele corespunzătoare; g) stabilirea de mijloace permițând celor ce nu vorbesc o limbă regională sau minoritară și care locuiesc într-o arie unde această limbă este folosită să o învețe, dacă doresc acest lucru; h) promovarea studiilor și a cercetărilor în domeniul limbilor regionale sau minoritare în universități ori instituții echivalente; i) promovarea unor forme corespunzătoare de schimburi transnaționale, în domeniile prevăzute de prezenta Cartă, pentru limbile regionale sau minoritare folosite într-o formă identică ori apropiată în două sau mai multe state.

2. Părțile se angajează să elimine, dacă nu au făcut-o deja, orice distincție, excludere, restricție sau preferință nejustificată referitoare la folosirea unei limbi regionale sau minoritare și având drept scop descurajarea sau punerea în pericol a menținerii ori dezvoltării acesteia. Adoptarea de măsuri speciale în favoarea limbilor regionale sau minoritare, destinate să promoveze egalitatea între vorbitorii acestor limbi și restul populației ori urmărind să țină seama de situațiile lor specifice, nu este considerată ca un act de discriminare față de vorbitorii limbilor mai răspândite.

3. Părțile se angajează să promoveze, prin măsuri corespunzătoare, înțelegerea reciprocă între toate grupurile lingvistice ale țării, îndeosebi acționând în așa fel încât respectul, înțelegerea și toleranța față de limbile regionale sau minoritare să figureze printre obiectivele educației și instituirii desfășurate în țară, și să încurajeze mijloacele de comunicare în masă să urmărească același obiectiv.

4. În determinarea politicii față de limbile regionale sau minoritare, părțile se angajează să ia în considerare necesitățile și dorințele exprimate de grupurile ce folosesc aceste limbi. Ele sunt încurajate să creeze, dacă este necesar, organe cu rol consultativ asupra tuturor chestiunilor legate de limbile regionale sau minoritare.

5. Părțile se angajează să aplice, mutatis mutandis, principiile enumerate în paragrafele 1-4 de mai sus la limbile nonteritoriale. Totuși, în cazul acestor limbi, natura și cuprinderea măsurilor ce urmează a fi luate pentru a da efect prezentei Carte vor fi determinate într-o manieră flexibilă, ținându-se seama de necesități și dorințe și respectându-se tradițiile și caracteristicile grupurilor care folosesc limbile respective.

Art. 11 "Mijloace de comunicare"

1. Părțile se angajează, pentru vorbitorii limbilor regionale sau minoritare, în zonele în care aceste limbi sunt folosite, în funcție de situația fiecărei limbi, în măsura în care autoritățile publice au, în mod direct ori indirect, competențe, atribuții sau un rol în acest domeniu, cu respectarea principiilor de independență și autonomie a mijloacelor de comunicare: a) în măsura în care radioul și televiziunea au caracterul de servicii publice: (i) să asigure crearea cel puțin a unei stații de radio și a unui canal de televiziune în limbile regionale sau minoritare; sau (ii) să încurajeze și/sau să faciliteze crearea cel puțin a unei stații de radio și a unui canal de televiziune în limbile regionale sau minoritare; sau (iii) să ia măsuri corespunzătoare pentru ca difuzorii să programeze emisiuni în limbile regionale sau minoritare; b) (i) să încurajeze și/sau să faciliteze crearea cel puțin a unei stații de radio în limbile regionale sau minoritare; sau (ii) să încurajeze și/sau să faciliteze emiterea de programe de radio în limbile regionale sau minoritare, în mod periodic; c) (i) să încurajeze și/sau să faciliteze crearea cel puțin a unui canal de televiziune în limbile regionale sau minoritare; sau (ii) să încurajeze și/sau să faciliteze difuzarea de programe de televiziune în limbile regionale sau minoritare, în mod periodic; d) să încurajeze și/sau să faciliteze realizarea și difuzarea de producții audio și audiovizuale în limbile regionale sau minoritare; e) (i) să încurajeze și/sau să faciliteze crearea și/sau menținerea cel puțin a unui organ de presă în limbile regionale sau minoritare; sau (ii) să încurajeze și/sau să faciliteze publicarea de articole de presă în limbile regionale sau minoritare, în mod periodic; f) (i) să acopere costurile suplimentare ale mijloacelor de comunicare ce utilizează limbile regionale sau minoritare, atunci când legea prevede o asistență financiară, în general, pentru mijloacele de comunicare; sau (ii) să

extindă măsurile existente de asistență financiară la producțiile audiovizuale în limbile regionale și/sau minoritare;g) să sprijine formarea jurnaliștilor și a personalului pentru emisiunile de comunicare ce utilizează limbile regionale sau minoritare.

2. Părțile se angajează să garanteze libertatea de recepție directă a emisiunilor de radio și de televiziune ale țărilor vecine, realizate într-o limbă folosită într-o formă identică ori apropiată de o limbă regională sau minoritară, și să nu se opună retransmiterii de emisiuni de radio și de televiziune din țările vecine, realizate într-o astfel de limbă. Ele se angajează în plus să vegheze ca nicio restricție a libertății de expresie și a liberei circulații a informației într-o limbă folosită într-o formă identică ori apropiată de o limbă regională sau minoritară să nu fie impusă presei scrise. Exercitarea libertăților menționate mai sus, atrăgând obligații și responsabilități poate fi supusă anumitor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, în interesul securității naționale, al integrității teritoriale ori al siguranței publice, al apărării ordinii și al prevenirii crimei, al protecției sănătății sau a moralei, al protecției reputației ori a drepturilor altora, pentru împiedicarea divulgării informațiilor confidențiale sau pentru garantarea autorității și a imparțialității puterii judecătorești.

3. Părțile se angajează să vegheze ca interesele vorbitorilor limbilor regionale sau minoritare să fie reprezentate ori luate în considerare în cadrul structurilor eventual create, în conformitate cu legea, având ca sarcină garantarea libertății și a pluralității mijloacelor de comunicare.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unui sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

În conformitate cu art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al RM, Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 80% în limba română din totalul programelor locale difuzate, cu excepția furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale sunt destinate comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară, care au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective.

Considerăm că obligarea furnizorilor de servicii media de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 80% în limba română încalcă drepturile minorităților naționale și minorităților etnice care trăiesc în Republica Moldova.

Fiecare cetățean al Republicii Moldova are dreptul de a alege limba de comunicare și limba de obținere a informației. În condițiile unui stat multinațional, precum Republica Moldova, în

astă parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcot unui și multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește un scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile menționate în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

care problema limbii naționale este încă obiect de diviziune a societății moldovenești, introducerea și aplicarea unei astfel de norme este nerezonabilă, ilegală și periculoasă. Este important ca în nicio țară europeană să existe o obligație ca posturile de televiziune să creeze conținut local în limba de stat.

În același timp, Codul Serviciilor Media Audiovizuale nu rezolvă problema lingvistică, ci, dimpotrivă, creează condiții discriminatorii pentru diverse minorități lingvistice.

Așa dar, alin. (7) al art. 4 stabilește de asemenea și obligația pentru furnizorii de servicii media ale căror servicii media audiovizuale se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorităților respective.

După părerea noastră, această regulă vizează în principal companiile de televiziune care difuzează către un public care vorbește preponderent în limba găgăuză, ceea ce încalcă drepturile publicului de limbă rusă din Moldova.

Conform cercetării realizate de Biroul Național de Statistică în an. 2017 privind structura lingvistică, etnică și religioasă a populației, 75,1% din populația Republicii Moldova care și-au declarat etnia, s-au declarat moldoveni, români - 7,0%, ucraineni - 6,6%, găgăuzi - 4,6%, ruși - 4,1%, bulgari - 1,9%, romi - 0,3%, iar alte etnii constituind 0,5% din populație.

Totodată, în an. 2014 a fost obținută și informația despre limba vorbită de obicei de populație. Din numărul total al locuitorilor țării, care au indicat limba vorbită de obicei (2 720,3 mii persoane), 54,6% vorbesc de obicei limba moldovenească, iar 24,0% limba română, 14,5% limba rusă, 2,7% limba ucraineană și aceeași pondere limba găgăuză, 1,0% limba bulgară. În alte limbi, decât cele enumerate, vorbesc de obicei 0,5% din populație. 3,0% din populație nu a indicat limba vorbită de obicei.

Astfel, cetățenii care vorbesc limba rusă reprezintă un procent mai mare din populația Republicii Moldova decât procentul populației care vorbește limba găgăuză. În acest caz, pare illogic ca furnizorii de servicii media care difuzează publicului găgăuz să fie obligați să producă conținut local în limba română în proporție de cel puțin 25% din totalul conținutului local, în timp ce furnizorii de servicii media care difuzează către publicul de limbă rusă nu au acest privilegiu și sunt obligați să respecte regula generală de 80%.

În Republica Moldova realitățile sunt de așa natură încât o parte semnificativă a populației este formată din persoane în vârstă - care au trăit cea mai mare parte a vieții în URSS și nu au învățat limba română și nici nu au acces la internet, deci singura cale pentru ei să primească informații și să urmărească programe este televiziunea.

În acest caz, reiese că persoanele care nu vorbesc limba de stat nu au acces suficient la informațiile pe care și-ar dori să le primească, ceea ce le încalcă drepturile constituționale.

Chiar dacă vorbim de introducerea unor astfel de cerințe la nivel legislativ, acestea ar trebui să se aplice posturilor de televiziune de stat și publice, oferind companiilor de televiziune private o alegere liberă a limbii de difuzare în funcție de publicul țintă. Păstrarea dreptului de a alege limba de difuzare pentru companiile private de televiziune ar fi democratică, precum și un act de respect din partea statului pentru minoritățile naționale care trăiesc în Republica Moldova. Prin

urmare, acest fapt este perceput ca o „romanizare forțată” a posturilor TV din Republica Moldova.

În vederea respectării prevederilor existente ale Constituției Republicii Moldova, Legii cu privire la drepturile persoanelor aparținând minorităților naționale și a statutului juridic al organizațiilor lor, introducerea și utilizarea unei cote obligatorii pentru limba română în Codul serviciilor media audiovizuale ar trebui să prevadă și înființarea unei instituții media pentru minoritățile naționale. Aceste reguli trebuiau să prevadă un mecanism de licențiere precis și ușor de înțeles pentru posturile de televiziune ale minorităților naționale care trăiesc în toată țara.

Este important de menționat că, necesitatea revizuirii art. 4 alin. (7) este susținută și de OSCE, care a efectuat o analiză juridică a proiectului Codului audiovizualului încă în 2018 și a criticat articolul 4. OSCE a susținut că:

- Articolul 4 se referă în special la programele audiovizuale locale și încearcă să stabilească a definirea corectă și clară a unei astfel de noțiuni. De asemenea, impune furnizorilor de servicii media o serie de obligații de a transmite astfel de programe în funcție de duratele medii zilnice (și în funcție de acoperirea teritorială a furnizorului respectiv). Alineatul 7 din articolul menționat impune și obligația, pentru anumiți furnizori, de a transmite programe locale în proporție de cel puțin 80% în limba română. Pe de altă parte, alineatul 8 stabilește că „Furnizorii de servicii media ale căror servicii media audiovizuale se adresează comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective”. Cotele lingvistice pentru păstrarea diversității lingvistice în mass-media sunt acceptate de standardele internaționale ca fiind legitime motive pentru impunerea anumitor restricții și limitări asupra dreptului la libertatea de exprimare (în special în domeniul audiovizual). Cu toate acestea, astfel de restricții ar trebui să urmărească să ofere o anumită protecție pentru limbile minoritare și non-statale, și nu să garanteze disponibilitatea limbilor oficiale în întreaga țară și, prin urmare, să se bucure de o poziție preferențială. Din acest motiv, se recomandă revizuirea acestor prevederi prin adoptarea unei abordări normative menite să protejeze limbile minoritare în locul celei naționale oficiale.

În situația actuală, trebuie să ținem cont și de faptul că în ultima perioadă pe teritoriul Republicii Moldova sunt mulți cetățeni ai Ucrainei care nu vorbesc limba română și gagauză, dar în același timp doresc și să primească informații și să urmărească programe de televiziune cât timp ce sunt pe teritoriul nostru. În scopul solidarității cu poporul ucrainean, statul nu ar trebui să reglementeze aceste aspecte ale activității furnizorilor de servicii media, astfel încât fiecare să decidă singur ce programe să realizeze și în ce limbă, către ce public să difuzeze, în funcție de obiectivele și capacitățile sale, iar atunci fiecare locuitor al Moldovei va avea posibilitatea deplină de a alege serviciul media audiovizual care i se potrivește și îi place.

Prin urmare, pentru a respecta limbele regionale sau minoritare și nu a încălca interesele minorităților lingvistice care trăiesc în RM, pentru a nu încălca toate Convențiile Internaționale la care RM este parte, considerăm oportună că fiecare furnizor de servicii media să-și aleagă singur limba de difuzare fără restricții, iar pentru aceasta este necesar excluderea alin. (7) din art. 4 Codului serviciilor media audiovizuale.

În această ordine de idei, omisiunile cu care a fost sesizată Curtea Constituțională prin prezenta sesizare, împiedică instanțele de judecată na să ofere o hotărîre pe marginea sesizării privind nulitatea actului administrativ, de Interesul celor care invocă nu astfel încât să fie oferită o soluție echitabilă.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁶

Declar, pe propria mea onoare, că informațiile prezentate Curții în prezenta sesizare, sunt veridice.

Avocat Camaeva Oxana

21.11.2023

Peștă parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții veridice, semnând la final.

Dosarul nr. 3-247/2023
2-23016339-12-3-01022023-1

ÎNCHEIERE

02 aprilie 2024

mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău (sediul Centru)

În componența:

Președintele ședinței,

Judecătorul

grefier

Cazacu Grigorii

Roman Anastasia

examinând în ședință publică cererea avocatului Camaeva Oxana în interesele SRL "A.VIDEO-CONTENT" cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de SRL "A.VIDEO-CONTENT" împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova privind anularea punctelor 18-20 din decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 393 din 29.12.2022 prin care SRL "A.VIDEO-CONTENT" a fost sancționat cu amendă în mărime de 42000 lei,

a c o n s t a t a t:

Pe rolul Judecătoriei Chișinău sediul Centru se examinează pricina civilă la acțiunea intentată de SRL "A.VIDEO-CONTENT" împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova privind anularea punctelor 18-20 din decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 393 din 29.12.2022 prin care SRL "A.VIDEO-CONTENT" a fost sancționat cu amendă în mărime de 42000 lei.

Pe parcursul examinării pricinii, avocatul Camaeva Oxana în interesele SRL "A.VIDEO-CONTENT" a depus o cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În motivarea cererii a indicat că pe rolul judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani se află cerere de chemare în judecată depusă de "A.VIDEO-CONTENT" SRL privind anularea parțială a actului administrativ emis de Consiliul Audiovizualului, prin care reclamantul a fost sancționat pentru încălcarea art. 4 alin. (3) lit.c), alin. (7) și (9) din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174 din 08.11.2018.

Declară că conform art. 121 din Codul de procedura civilă, "în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor..., instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională".

Menționează că art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media prevede că, furnizorii de servicii media au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 80% în limba română din totalul programelor locale difuzate, cu excepția furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale sunt destinate comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară, care au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective.

Prin urmare solicită avocatului Camaeva Oxana în interesele SRL "A.VIDEO-CONTENT", ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale nr. 174/2018.

În ședința de judecată avocatul Camaeva Oxana reiterînd circumstanțele de fapt și de drept invocate a solicitat admiterea cererii privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

În ședința de judecată reprezentantul Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova, a susținut cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Analizînd argumentele ce vizează ridicarea excepției de neconstituționalitate și raportîndu-le, per ansamblu, la chestiunea abordată, instanța de judecată consideră necesar de a ridica excepția de neconstituționalitate cu sesizarea în acest sens a Curții Constituționale a Republicii Moldova din următoarele considerente.

În corespundere cu art. 2 alin. (2) din Codul administrativ, anumite aspecte ce țin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară și nu contravine principiilor prezentului cod.

În acord cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Conform art. 230 din Codul administrativ, încheierile judecătorești care se motivează se emit în procedură scrisă. Dacă consideră necesar, instanța de judecată citează participanții la proces.

În conformitate cu art. 12¹ din Codul de procedură civilă,

(1) În cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărîrilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărîrilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

(2) La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitîndu-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție;

b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;

c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;

d) nu există o hotărîre anterioară a Curții Constituționale avînd ca obiect prevederile contestate.

(3) Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă pînă la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amîină pledoariile.

(4) Dacă nu sînt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin.(2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei.

(5) Instanța de judecată poate ridica excepția de neconstituționalitate doar dacă cererea de chemare în judecată sau cererea de apel a fost acceptată în modul prevăzut de lege ori dacă cererea de recurs împotriva hotărîrii sau deciziei curții de apel a fost declarată admisibilă conform legii.

44

Instanța de judecată reține că avocatul reclamantului pretinde neconstituționalitatea art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174 din 08.11.2018 "(7) Furnizorii de servicii media au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 80% în limba română din totalul programelor locale difuzate, cu excepția furnizorilor de servicii media ale căror servicii media audiovizuale sunt destinate comunităților din unitățile administrativ-teritoriale în care o minoritate etnică reprezintă o pondere majoritară, care au obligația de a transmite programe audiovizuale locale în proporție de cel puțin 25% în limba română, precum și programe audiovizuale de producție proprie în limba minorității respective."

La fel, instanța de judecată atestă că cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate enunțată, întrunește exigențele legale și urmează a fi admisă or, obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, excepția este ridicată de către subiectul abilitat de lege cu acest drept, prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale a Republicii Moldova având ca obiect prevederile contestate.

În lumina celor menționate supra și în conformitate cu art. 2, 195, 230 din Codul administrativ, art. 12¹, 269-270 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată,

d i s p u n e:

Se admite cererea avocatului Camaeva Oxana în interesele SRL "A.VIDEO-CONTENT" cu privire la ridicarea excepției de neconstituționalitate, în cauza de contencios administrativ intentată de SRL "A.VIDEO-CONTENT" împotriva Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova privind suspendarea punctelor 18-20 din decizia Consiliului Audiovizualului al Republicii Moldova nr. 393 din 29.12.2022.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova cu privire la realizarea controlului constituționalității neconstituționalitatea art. 4 alin. (7) din Codul serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova nr. 174 din 08.11.2018.

Se remite Curții Constituționale a Republicii Moldova prezenta încheiere, sesizarea avocatului Camaeva Oxana în interesele SRL "A.VIDEO-CONTENT", copia acțiunii de contencios administrativ.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate, se amână pledoariile.

Încheierea nu este susceptibilă de atac.

Președintele ședinței
Judecătorul

Cazacu Grigorii

copie